

kozását? Persze olvasta Tolsztojt és Dosztojevszkijt, szerette a francia regény nagyjait, kamaszosan széljegyzetelte Nietzschét, még Proustig is eljutott és Joyce Ulyssésébe is belekezdett. De ha végiglapozzuk könyvtárát, bizony be kell látnunk, nincsen abban semmi rendkívüli, ami meghaladná az intellektuális pálya kisémbereinek olvasmányátlagát — ha csak az a kitartás nem rendkívüli, amellyel 8—9-féle idegen nyelven írt irodalmi munkákat türelmesen szöszedetelt, mert alaposan tanulta a nyelveket. És mégis, egy 1904-ből való fejtegetés Gorkijról és a tendenciózus irodalomról hűgának írt levelében, egy 1917-es Buşitiához írt levél Móricz-értékelése, néhány további hitelt érdemlő kortársi visszaemlékezés — mind arról vallanak, hogy Bartók, ha extenzitálásában kevésbé ismerte is kora társzművészeit, sokkal mélyebben reagált, mint szkeptikus vagy filológiaiilag száraz első megközelítésünkre vélnők. Bizonyos persze, hogy már életében a társzművészetek nyúltak felé, s keresték őt, nem megfordítva. József Attila kilincselte a művészszozában, hogy elsőnek jelenthesse be igényét a Bartók-előadás közzétételére.

Hogy generációjának írói, költői, festői, szobrászai, színházművészei közül legfeljebb ideig-óráig tudhatta magát valaki is Bartók közeli ismerősének, s intim barátjának talán senki, annak Bartók magatartása is oka lehetett. Barátságot nem keresett — de nem azért, amiért sokan vélik, mert talán gőgös, vagy túlzottan félszeg lett volna, nem: védekező egocentrizmussal óvta minden hasznosítható percét munkájának. Alig fölülmúlható spártai lemondással dolgozott végig egy életet, amelynek hétköznapjain — a létfenntartáshoz elengedhetetlen tanító és koncertező tevékenység nyűgét letéve — a komponálásra is csak a második órák jutottak, mert az elsőket lekötötte a népzeneudósi munka. Modern műtárgyak és izgalmas új folyóiratok helyett parasztember faragta kényelmetlen bútorokkal, szöttesekkel, bokányokkal bátyázta körül magát.

S ha most visszatér belénk újra a szorongás, hogyan vizsgálná szigorú szemmel Bartók ez új alkotást, jó lelkiismerettel remélhetnők, hogy gondosan vizsgálná, mert olyan szemléletű mester faragta, az anyaggal olyan harmóniában élő művész, aki maga is mélyen merített Bartók tiszta forrásából, a népművészetből.

SOMFAI LÁSZLÓ

HÍREK

A Bartók-ünnepségek alkalmából Szegedre látogatott Juhász Ferenc Kosuth-díjas költő. November 24-én délután ifj. Bartók Béla társaságában felkereste szerkesztőségünket, ahol elbeszélgetett a szegedi irodalom több képviselőjével.

*

Érik a fény c. filmjének szakmai bemutatójára érkezett Szegedre Kamondy László író és Szemes Mihály rendező. A vetítés után szerkesztőségünkbe látogattak, s beszélgettek a lap néhány munkatársával.

*

A Szegedi Akadémiai Klub rendszeresen szervez irodalmi délutánokat, ahol a mai szegedi irodalom néhány képviselőjét látják vendégül, alkalmat

teremtve ezzel a tudósok és az írók párbeszédére. Novemberben Simai Mihály és Veress Miklós költő szerepelt a klubban, akiket dr. Havasi Zoltán, a lapunk főszerkesztője mutatott be a közönségnek. A fiatal alkotók verseiből Pálfi Kati és Papp János mutatott be néhányat.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Nem közölhető írást küldtek: S. A. Marcali, M. I. Zamárdi, K. P. Győr, B. J. Budapest, K. E. Budapest, T. G. Gyula, J. G. Szeged, J. F. Miskolc, Z. N. L. Budapest, J. S. Miskolc, F. S. Budapest, B. P. Budapest.